

Radviliškis

RADVILIŠKIO RAJONO LAIKRAŠTIS MOTERIMS

Nr. 7 (9)

1992 m. balandžio pirmoji pusė

Kaina 50 kap.

VERBŲ SEKMADIENIS

BASMET Vilnius du kartus pražysta verbomis — per Kaziu-ką ir Verbų sekma-dienį. Ziūri į Vilniaus verbas, suraišiotas iš šimtų žiedelių, ir atrodo, kad joms surinkti visi Lie-tuvos žolynai. Žolyninės Vilniaus verbos daromos iš braškučių, ašarė-lių, katpėdžių, sausucių, šlamučių žiedų, motiejukų, avių ir rugių var-pų, smilgų ir nendrių, samanų ir kankorėžių. Verboms naudojama apie 30 įvairių augalų rūšių. Žoly-nus prie 30—60 cm ilgio vytelių prirašioja taip, kad susidarytų raš-tai. Augalus verboms renka vasarą, kai ryškiausi žiedai ir netrapūs stie-beliai. Kad geriau sudžiūtų, sukabi-na pastogėse ar paskleidžia ant aukšto. Samanas rauna vėlai rudenį, o nendrių viršūnes pjauna kai užša-la ežerai. Verbas pradeda rišti tuoj po Užgavėnių. Riša nuo viršūnės. Kartais augalus dažo. Verbos daž-niausiai būna volelio formos, pūsta-šonės, plokščios. Kaip liaudies meno kūriniai Vilniaus verbos lyginamos su dzūkiškomis juostomis, suvalkie-tiškėmis prijuostėmis, žemaitiškėmis šventųjų skulptūrelėmis. Be Vilniaus apylinkių meistrų, tokias verbas dar-gamina Amerikos lietuviai bei į Len-kiją persikėlę Vilniaus apylinkių gyventojai.

O kaip atrodo verbos, kurias neša šventintė, ir kokia jų prasmė?

PRIES Velykas — Di-džioji savaitė. Ji pra-sieda Verbų sekma-dienį. Tą dieną ešą Kristus įjojęs į Jeru-salę, ir žmonės jam po kojomis klo-ję palmių šakas. Daugelyje šalių šią dieną vadina Palmių sekmadie-niu. Tam įvykiui atminti ir imta šventinti verbas. Anksčiausiai Lie-tuvoje pradeda sprogti žilvitis ir blindė. Išskirtinėmis savybėmis lie-tuvių tikėjime pasižymi ęglis (kada-gys) ir beržas. Todėl verbos daro-mos iš tų medžių šakelių. Apie Mer-kinę į bažnyčią nešasi šventinti žil-vičio ir ęglio šakeles, papuošę puokš-

telę dirbtiniais žiedais. Kiti neša-davosi tik ęglio. Ta puokštelė ar šakelė ir vadinama verba. Kitose Europos šalyse šventina palmių, alyvų šake-les.

Verbų sekmadienį į bažnyčią ver-bas nešė visi — kas didesnę, kas mažesnę. Didžiausią turėjo namų šeimininkė. Vaikų verbos buvo kukles-nės — dvi trys šakelės. Lietuvoje dar žinomas paprotys Verbų sekma-dienį arba per Velykas plaktis šven-tintomis verbomis. Jaunimas imdavo plaktis tuoj po pamaldų, čia pat šventoriuje, miestelio aikštėje ar pa-keliu į namus. Tikėjo, kad tai pa-dės išlikti jauniems ir sveikiems. Grįžė anksčiau iš bažnyčios ieško-davo miegalių ir radę juos nuplak-davo. Mušdami sakydavo: „Ne aš mušu, verba muša, už nedėlios bus Velykos!“ Buvo ir vaikams skirtų posmų: „Verba plaka, verba plaka, paganyk telyčių, nepamesk trinyčių“. Tikėjo, kad pašventinta verba išva-ro ligas, todėl plakė ligonius karto-dami: „Ne aš plaku, verba plaka. Būk sveikas nuo metų lig metų“.

Šventintas verbas parnešę iš baž-nyčios užkišdavo po balkiu, už pa-veiklo krikštasuolėje ir laikydavo metus, kol kitais parsineš naują. Ti-kėjo apsaugine verbos galia. Jos šakelėmis arba nubrauktais spygliais smilkė kambarius, audros debesis, nes tie nuo dūmų išsisklaidą, po višta dedamus kiaušinius, kad vana-gas nepultų viščiukų, išgenamus gy-vulius, pavasarį į laukus išeinanti artoją. Dar XX a. buvo išlikęs pa-protys pasmilkyti parsinešąją verba. Senesnis yra paprotys plakti ver-ba linkint sveikatos.

S. GUTAUTAS
„Lietuvių liaudies kalendorius“

Paroda — visą mėnesį

Minint Radviliškio 425-ąsias me-tines. Tėviškėnų klubas ir Centrinė biblioteka pradėjo rengti iš mūsų ra-jono kilusių dailininkų darbų paro-das. Ši tradicija prasidėjo dar 1989 metais, suorganizavus pirmąjį tėviškėnų susitikimą. G. Žilinskaitės, S. Jusonio ir kitų darbus Radviliš-kyje jau matėme. Dabar Kultūros muose atidaryta dailininkės-grafikės Violetos Gaidamavičiūtės-Kisielieneš grafikos darbų paroda.

Susipažinome su dailininke 1989-aisiais, tačiau tik dabar susitarėme artimiau pabendrauti. Ji atsiliepė, gavusi šių eilučių autorės kvietimą Radviliškyje surengti savo darbų pa-rodą. Dailininkė — labai maloni, kukli moteris, gimusi ir augusi Rad-viliškyje, Basanavičiaus gatvėje. Čia baigė pradžios mokyklos tris klases, vėliau su tėvais išvažiavo į Panevė-žį. 1971-aisiais, baigus Dailės insti-tuta, įstojo į Dailininkų sąjungą. V. Gaidamavičiūtė-Kisieliene — labai produktyvi, aktyvi. Jos parodos rū-šiamos daugelyje šalių. Dailininkės grafikos darbais jau gerėjosi Lenki-jos, Vokietijos, Suomijos, Vengrijos, Prancūzijos meno mylėtojai. Jos dar-bų yra ir Vilniaus, Kauno bei Cika-gos muziejuose. Gimtinėje surengta paroda — jos trisdešimt antroji. Ji — tiesiai iš Vilniuje vykusios pa-rodos, apie kurią labai palankiai at-siliepė meno kritikai.

Bendrauti su dailininke labai leng-va ir tikrai malonu. Ji mielai sutiko atvykti į parodos atidarymą. Radvi-liškyje su sūneliu aplankė savo mo-čiutės namą Basanavičiaus gatvėje. Kaip vėliau sakiusi, nors ten nebėra giminių, visvien malonu pasižiūrėti į vaikystėje vaikščiotus takus, prisiminti.

Dailininkė, perkirpusi juostelę, pakvietė apžiūrėti parodą. Atsidėko-dami radviliškietėliai ją apjuosė tau-tišku rankšluosčiu, įteikė gėlių. Bu-vusi radviliškietė išvyko į namus, išsiveždama gimtines šilumą ir atbu-dusius prisiminimus.

O parodą kviečiame lankyti visą balandžio mėnesį.

P. KAZLAUSKAITE

Kai medžiaga buvo parengta spau-dai, sužinojome, kad paroda perkel-ta į Centrinę biblioteką.

TYLUS DŽIAUGSMAS

Neseniai „Vaga“ išleido JAV gyvenančios rašytojos Birutės Pūkelėvičiūtės romaną „Aštuoni lapai“. Šio autobiografinio romano kompozicija — aštuonios Didžiosios savaitės dienos nuo Verbų iki Velykų. Romanas supintas iš dviejų plotmių. Pirmoji — šeimos bėgimas iš Lietuvos, Dančigo apsupitis ir okupacija, sovietų kariuomenės įžengimas ir kareivių slautėjimas. Antroji — švietūs devyniolikmetės Birutės vaikystės ir jaunystės prisiminimai iš „švietial žalio mano Kauno“.

ES ilgai nežiebiame švietūs.

Blizga išvaškuotos grindys, Velykų stalas jau apdengtas ilga, žemę siekiančia staltiese. Ant plačių lėkščių, apsmaitstyti bruknienuoju šakelėm, guli velykiniai valgiai: dailiai parudę paršiukas, išikandęs keptą obuolį; rūkytas kumpis, prisagiotas kvepiančių gvazdikėlių; didžiulis, dar šiltas kalakutas, užvertęs aukštyn riebias kulšis; ir saldi, margai nuvarvinta beržo šaka, ir migdolų spygliais pasišiaušęs ežys, šnairuojantis žalom saldaininēm akutēm. O pačiam vidury, drėgnų pakulų kups-

te, vilnija išdaigintos avižos. Tarp jų stovi baltas avinėlis.

Pro atdaras duris aš matau, kaip mama blizgina lašinių bryzeliu margučius ir kaip juos atsargiai deda pataisom išpintom kraitelėn.

Zaros raudonumas tamsėja; tamsėja virtuvė, nyksta klumpėtas olandas, nupieštas ant kavos malūnėlio.

Vieną šiltą Velykų rytą aš einu į miestą.

Suma baigiasi. Dabar pamokslininkas kalba apie Velykų dienos ramybę.

Ramybė pirmą jaunai gentkarčiai. Naujos galdynės vaikams.

Jūs užgimėt pavasario rytą, Priskėlimo šventės džiaugsmė; jūsų pienas, vanduo ir duona kvepėjo raudonaisiais dobilais.

Jums reikės išpirkti kraujo palikimą — savo pirmgimystę, vyšnių sodų baltą žydėjimą ir visas džiaugsmingas vaikystės Velykas.

Ramybė šeimoms, susėdusioms ties Velykų stalu. Dar nenujaučiančioms artėjančios audros. Paženklint duris ir slenkstį Avinėlio kraujo ženklų, kad niekas nesudrumstų jums velykinės taikos. Paskutinės jūsų šventės.

Nes jau viskas atseikėta, padalinta ir nuspręsta.

IŠ VISUR APIE VISKĄ

PACIOS ELEGANTISKIAUSIOS

Princesei Dianai (31 m.), britų sosto įpėdinio princu Carlzo žmonai, ir Amerikos kino žvaigždei Odri Hepbiorn (62 m.) suteikta garbė būti paminėtoms pačių elegantiškiausių 1991 metų personų tarptautiniame sąrašė, kuris neseniai paskelbtas Niujorke. Šis dokumentas, šventas visiems sekantiems mados inorius, sudaromas kasmet nuo 1940 metų. Kandidates atrenka daugelio šalių 2500 madų žurnalų leidėjų apklausa.

Apklauskos koordinatorių žodžiais, Anglijos princesė į sąrašą įtraukta už jai vienai būdingą „charakteringai elegantišką ir šiuolaikinį stilių karališkosios šeimos atstovės rūbų, kurie atnešė šlovę jauniems anglų dailininkams-modeliuotojams“.

O. Hepbiorn — šiuo metu aktyvi JTO (Unisef) Vaikų fondo pasiuntinė, vieninga žinovų nuomone, išsiskiria „visada atitinkančiu laiko dvasią elegancijos jausmu, padėjusiu jai per visą karjeros laikotarpį ir darantį ją mados vertintojų idealu“.

Tarp sugebančių skoningai rengtis moterų taip pat paminėtos Merė Robinson (48 m.) ir garsi JAV restoranų savininkė Tina Čzou, tapusi visos mados krypties pradininke. (Ji mirė šių metų sausį, sulaukusi 41 metų.)

SKIRTINGŲ LYCIŲ BIBLIOTEKOS

Antje Olivje, Vakarų Vokietijos miestelio Unna gyventoja, turi pagrindo būti pirmose gretose tų, kurie griežtai atskiria lytis. Ji vadovauja bibliotekai, sudarytai iš moterų-kompozitorių kūrinii. Joje — apie penki tūkstančiai saugomų vietų.

Vakaruose jau netgi bibliotekos pradedamos atskirti pagal lytį, o buvusios VDR teritorijoje vyrai ir moterys pradėjo maudytis saunose drauge. Savaiame suprantama, Adomo ir Ievos kostiumais.

VALGOMAS KOLIS

Ir šiandien buvusios Tarybų Sąjungos nuosavų platonų ir gudragalvių niutonų idėjos įgyvendinamos tik užsienyje, o jų autoriai lieka be nieko. Štai tarybiniai žmonės priešnuodžiu prieš plačiausiai reklamuojamą kampaniją, skirtą V. Lenino gimimo 100-osios metų metinėms, paieido serija anekdotų apie tai, kokiais darbo laimėjimais reikėtų jubiliejų sutikti įvairios pramonės šakoms. Konditeriams, pavyzdžiui, buvo rekomenduojama visuomenę nu-džiuginti saldainiais „Iličiūs šokolade“.

Šiandien ta idėja įgyvendinta... Vokietijoje. Viena vokiečių konditerijos firma pagamino VFR kanclerio Helmuto Kolio skulptūrinį portretą iš kramtomos gumos. Bandomoji tokių saldainių partija jau buvo demonstruota tarptautinėje saldumynų mugėje Kiolne.

„Echo planety“

MINTYS IS MALDOS

**KASDIENĖS
MŪSŲ
DUONOS
DUOK
MUMS...**

Vyturial jau seniai ragina artojus. O tie krapšto pakaūsius: su kuo — traktorių, padargų trūksta, atsarginių dalių, kuro, tepalų nėra... Kaip — kiekvienas atskirai ar susikooperavus, bendrove, kolūkiu... Kas, kaip būsima derlių nuims, kieno jis bus... Nežinia, nežinia.

Didieji žemės ūkio reformatoriai atsivėdė kirtu ir kairę, ir į dešinę. Greičiau sugriauti tuos lietuviškai samonei svetimus kolchozus! Greičiau grąžinti žemę tikriesiems šeiminkams! Tik nepagalvojo, kad šeiminkas ir savininkas — tai ne tas pats. Savininkų atsirado aibės, o šeiminkų, rimtai pasiryžusių dirbti savo žemę, — vienetai. O ir tuos valdžia remia daugiau pažadais, negu dalykiškai. Ir štai — beveik viskas sugriauta, išdraskyta, o nepastatyta beveik nieko.

Ziemkenčių pernai rudenį Lietuvoje pasėta daug mažiau, negu reikėjo. O ši pavasari vasarojaus, ypač šakniavaisių, techninių kultūrų, tikrai bus pasėta mažiau. Iš ko gyvensime? Džiaugiamės, iš už Atlanto sulaukę pašarinių grūdų. Ar nereikės laukti ir duoninių? O juk meldžiamės: kasdienės mūsų duonos duok mums... MŪSŲ duonos, pačių užaugintos, o ne svetimos, atvežtinės! Patys negalime, nemokame, nepajėgiame? Nuo kada Lietuva — žemdirbių kraštas — neįstengia apsirūpinti duona?

Ar nebus taip, kad šiuo pavasariu tesidžiaugs vien mažyliai, kol kas sotūs, nesu-simastą apie vasarą, rudenį, žiemą? Ar nereikės mums, suaugusiems, po visų tų reformų „reformuoti“ ir maldą? Kreiptis ne į Aukščiausiąjį, o į turtingus užjūrius, prašyti ne „mūsų duonos duok“, o „bet kieno duonos duokite“?

Ką Dievas nori nubausti, tam atima protą. Nejaugi Jis baudžia mus? Kodėl visus? Už ką?!

J. M.

AIP? Kaip tavo Solveiga pasidarė girtuoklė ir paleistuvė? O ji pati nepasidarė. Ją padarė... Kai nėsčia išėjau, tai kur man dėtis? Tėvams ir nesirodyk. Nuo tilto į upę? Kur su mažiuku? Užėini vienur, kitur ieškoti darbo, tai visi ir žiūri kaip vilkai į avį ir laižosi. Aukso kalnus žadės, kol savo pasieks, o paskui žinokis... Spjoviau ir visus lengvus darbus ir dabar fabrike. Dieną dirbu, o naktį ką noriu... Mano reikalas.

— Ir tu... — bandžiau ją nutraukti.

— Ir aš patenkinta. Neverkiu. Visas ašaras jau seniai išverkiau... O ko tu atėjai? Atvesti mane į doros kelią? Nepavyks. Neimsi gi manęs tokios, su dviem vaikais. O jeigu ir sukvalliotum, aš vis tiek neičiau. Gailesčio man nereikia. Aš juo jau soti. O mylėti — nemylėsi.. Tai kam aš tau reikalinga?.. Jeigu nori, lik nakvoti. Tu su manim juk nė karto negulėjai... Nors tokią... O nenori — eik po velnių!..

Aš atsisojau ir tyledamas išėjau. Parduotuvėje nusipirkau degtinės ir viešbutyje mirtinai nusigėriau. Pirmą kartą gyvenime. Nuo tol degtinės ėmiau nekęsti. Išgeriu, tik kai dūšioje pasidaro baisiai juoda, kai pasidaro per sunku. Tada darausi plepus, kaip šiandien... — išplytę paskutinius lašus iš butelio.

— Visą savaitę buvau kaip apdujęs. Ką galėjau smerkti, ką teisinti? Juk aš tiek laiko gyvenau kaip kitoje planetoje. Viskas čia jau svetima, nebesuprantama... Neieškojau daugiau nieko. Tiesiog bijojau ką nors iš pažįstamų susitikti. Išvažiauvau į Urą.

Dešimtį metų ten prabuvau. Dirbau kasyklose, fabrike, paskui į geležinkelį. Gyvenimas neblogas, neuoboduš, bet vis kažko trūksta. Grįžau. Visgi sava žemė... Į Vilnių. Gal bučiau ten ir ilgiau užsilaikęs, bet... — jis pakrapštė „Belomoro“ pakelį. Tuščias. Sugniauzė jį. Aš pasiūliau „Primos“.

— Ne, — papurtė galvą. — Ten cigarečių beveik nerūko. Aš irgi prie papirosų pripratau. — Atsikėles iš spintelės išsiėmė naują pokelį. Užsirikė. — Susitikau savo gimnazijos draugą. Buvusį kaimyną. Mūsų tėvai labai sugyveno. Jis už mane dviem klasėm mokėsi aukščiau. Dabar uniformuotas, antpečiuose — didelės žvaigždės. Užsikvietė pas save. Nuėjau, visą vakarą plepėjom, prisiminėm jaunus dienas, draugus, kaimynus, išsipasokojau ir aš. Kada, kaip, už ką, kur...

Po kokios savaitės skambina man į bendrabutį. Ateik, atseit, įdomių žinių turiu. Nuėjau, o jis be jokių įžangų ir sako:

— Archyvuose knaisiojaisi ir tavo bylą užtikau.

— Nieko naujo ten nėra, — sako, — Aš viską dar puikiai prisimenu.

— Yra ir ko tu nežinai. Dėl ko tavo ir tavo draugą suėmė. Iškundė jus. Šveiniau tariant, pranešė, informavo saugumo organus apie įtartinus ryšius. poelgius, nuotakas, kalbas.

— Negali būti! — prieštaravau. — Nieko įtartinu nebuvo ir negalėjo būti.

— Deja, tai — faktas, — iš šalčiaus išėmė storą pilką aplanką. — Tai draudžiama, — paaikšino, — bet čia nei valstybinės, nei karinės paslapties jau nėra. Skaityk, — atvertė.

Gražiu, tvarkingu braižu išrašyti keli dideli — „prašyminio“, kaip tada vadino, popieriaus lapai. Išsiurbiau akimis. Kuo toliau skaičiau,

Jonas ČESNULEVICIUS

BAISIAUSIA IŠ SEPTYNIŲ DIDŽIŲJŲ

APSAKYMAS

tuo labiau mane krėtė drebulys. Ne, melo čia nebuvo. Viskas teisybė, bet, dieve, kokia šviesa viskas nušviesta! Kiekvienas mano biografijos faktelis, jei tik yra nors mažiausia galimybė jį kitaip interpretuoti, kiekvienas neatsargiai ištartas žodis, kiekvienas susitikimas su kuo nors, kiekviena išvyka komentuota taip, kad nenorom turi priėti išvadą — tikrų tikriausias šnipas. Ir viskas taip sklandu, suderinta, logiška, kad net aš pats imčiau įtartinėti patį save. Matyt, žmogus rašė neskubėdamas, apgalvodamas kiekvieną sakinį.

Kas jis, taip gerai pažįstas mane, sekęs kiekvieną mano žingsnį? Netverdamas atverčiau paskutinį lapą. Ir nustėrau, nepatikėjau savo akimis. Perskačiau dar ir dar kartą. Pablukęs rašalas neišnyko. Stasys! Stasys Kazlauskas! Stasys Ožiukas! Mano geriausias draugas!..

Po kojomis susiūbavo žemė: smūgis peiliu tiesiai į širdį. Iš užnugario.

Solveigos žodžiais apie Stasio sūnų tada aš abejoju. Maža ko gali prikaltėti prisigėrusi, viskuo nusivylusi, ant viso pasaulio įtūžusi, visur tik juoda tematanti nelaiminga moteris. Bet dabar buvau tikras, kad tai — tiesa. Jis taip pasielgti galėjo. Taip jis ant mūsų išliejo savo suvalkietišką pavydą, pagiežą.

Tą naktį aš dangum ir žeme prisiekiau jam vendetą. Už Solveigą, už Levą, už save, už tuos, kuriems nereikėjo gimti, už tuos, kurie turėjo gimti, bet negimė.

Džūkai, žinai, karšti, staigūs. Kaip degtukas: greitai užsiplieskia, dega kaitriai, tačiau trumpai. Bet aš laukti jau išmokau. Lauksiu, ieškosiu nors visą gyvenimą.

Pradėjau sekti Stasio pėdomis. Nuo pat pradžios, nuo to momento, kai mane paėmė. Neskubėdamas, ne-

pastebimai, kruopščiai.)

Mums išnykus, jis tikrai, Solveigos žodžiais, ją ramino, guodė. Bet neilgai. Kai ji pasijuto ne vieną, Stasys įkalbinėjimais, grasinimais privertė ją iš instituto pasitraukti. Ji ir išėjo. Niekam nesiskųsdama, tyliai, nepastebimai. Dievo avėlė..

Stasys neliko vienas. Paskutiniame kurse jis vedė. Ir ką? Mūsų fakulteto dekanu dukterį, vienturtę, tarp kitko. Senmergė, negraži, bet su aukštuoju, gera tarnyba, turtingi tėvai... Išlaikė Stasys valstybinius ir liko aspirantūroje. Trejus metus prasištrynė, bet disertacijos taip ir nesukurpė. Perėjo į tyrimo institutą, bet ir ten neužsisėdėjo. Su žmona išsiskyrė. Vaikų nebuvo. Nenorėjo. Iš Kauno metėsi į periferiją. Ėmė vadovauti vienai organizacijai. Si jau na — iškūrusi vos prieš pora metų. Nei rimtų kadry, nei tvarkos, bet Stasys, pasirodo, pateko į savo kėdę. Iš visur prirankiojo specialistų, įvedė tvarką, viską įstatė į vėžes. Greitai jo vadovaujama organizacija išsiskyrė iš kitų, iškopė į pirmaujančias. Moka organizuoti darbą, dirbti su žmonėmis, turi autoritetą. Žmonės jį gerbia. Griežtas, sako, reiklus.

Vedė antrakart. Jaunutė. Graži. Vaikšto išsopusčiusi, kaip lėlytė. Mokytoja. Dabar jle gyvena gerai. Net labai gerai. Nuosava „Volga“ važinėja. O vaikų nėra, nors abudu labai nori. Likimo ironija...

Taip atsekiau jį iki lizdo. Kad būtų arčiau, iš Vilniaus persikėliau čia. Išprašiau į grafikinius. Nusipirkau „Javą“ ir beveik kiekvieną laisvą dieną važinėju ten. Netoli, gretimas rajonas. Persirenginėju, dėdavusi tamsius akinius, klijudavau si barzdą — kaip pigiame detektive... Sužinojau viską: kur ir kada jis eina, važiuoja, valgo, su kuo draugauja, ką mėgsta, kur meškeroja, medžioja... Dešimtis kartų galėjau jį lengvai, nepalikdamas žymių, užmušti, sunaikinti, perkąsti jam gerklę, lėtai nukankinti... Bet to maža! Maža!..

Zilius pašoko nuo kėdės, ėmė blaškytis po kambarį. Man per nugarą nuėjo šurpuliai. Žiūrėdamas į perkreiptą veidą, blizgančias, susiaurėjusias akis, aš nepavydėjau nei Stasiui, nei kam kitam, stojusiam jam skersai kelio. Jis, be abejo, kantrus, bet kai kantrybė trūksta... Viskas turi savo ribas.

Staigiu judesiu Zilius čiupo nuo stalo papirosų pokelį; drebančiais pirštais išplėšė iš jo papirosą. Nulūžo. Sviedė į peleninę, išsitraukė kitą. Užsidedė. Zingsniai sulėtėjo. Visai sustojo. Klestelėjo į kėdę, lyg užnešęs sunkų krovinį į aukštą kalną. Parėmė rankomis galvą.

— Tai kas, kad jį užmušiu. Na, kankinsis minutę, dvi, valandą, kelias... O paskui viskas. Jis nieko nebejaus, jam viskas bus vis tiek... Mirtis — visų blygybių, visų skausmų pabaiga, — pakartojo jau anksčiau pasakytą mintį. — O reikia, kad atpildą už blygybę, padarytą kitiems, jis jaustų ilgai, visą gyvenimą...

Užmušiu... Jį iškilmingai, su pompa, palaídos. Kalbas gražiausias sakys, laikraščiuose užuojautos, ko gero, nekrologas... Kaipgi: toks šaunus darbuotojas, puikus žmogus žuvo nuo nusikaltėlio rankos... Ne. Laukiauk tiek, lauksiu dar. Nejaugi neat-siras progos...

Ir sulaukiau. Ir atsirado.

VELYKŲ STALAS

Ant balta staltiese užtiesto stalo šeimininkė deda pašventintus valgius. Pirmiausia — margučius, pasukul — viską, ką iš vakaro paruošė.

Valgių ant stalo turi būti daug. Nors dabar galimybės mažos, bet kiekviena šeimininkė tokiai šventei pasitaupys, iš anksto pasirūpins produktais.

Pateikiame keletą tradicinių Velykų šventės valgių receptų.

SILKĖ SU CINAMONU

2—3 silkės, 1—2 svogūnai, 3 šaukštai aliejaus, truputis cinamono, cukraus, pipirų, citrina arba citrinos rūgštelė.

Išmirkytos, išvalytos ir supjaustytos silkės dedamos į stiklinį indą sluoksniais: silkės, užbarstoma pipirais, cinamonu su cukrumi, šiaudeliais supjaustytais svogūnais, vėl silkės ir t. t. Ant viršaus užpilama aliejaus, sumaišyto su citrinos sultimis ar rūgštele. Pateikiama silkinėje, puošiama žalumynais.

KIAULIENOS KEPSNYS

1 kg kiaulienos kumpio, 100 g lašinukų, lauro lapelių, truputis pipirų, gvazdikėlių, česnako, druskos.

Šviežio kumpio gabalas keliuose vietose subadomas peiliu. Į skylutes įkišama česnako skiltelių, gvazdikėlių, pipirų, lašinukų. Mėsa įtrinama druska su sutrintu lauro lapeliu. Į keptuvą įpilama 3—4 šaukštai karšto vandens, sudedama kiauliena ir kepama orkaitėje. Kai mėsa ima rausti, keptuvą uždengiamas dangčiu ir kepama 1—2 val., nuolat palaistant.

JAUTIENOS VYNIOTINIS

800 g jautienos, 200 g lašinukų, 3 kiaušiniai, 3 šaukštai pieno, šaukštelis riebalų vyniotiniui tepti, pipirų, druskos.

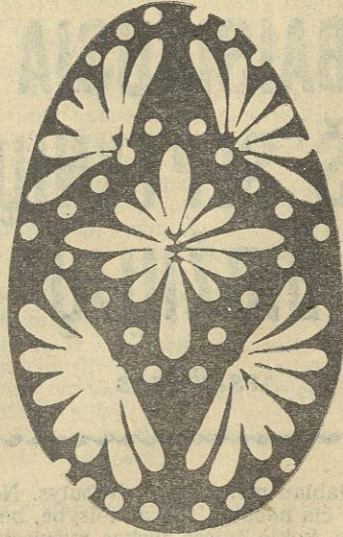
Jautiena atpjaunama taip, kad būtų didesnis paviršius, išmušama ir pabarstoma druska su maltais pipirais. Ant viršaus suklojami plonai pjaustyti lašinukų griežinėliai, o ant jų — iš kiaušinių, pieno ir riebalų iškeptas omletas. Taip paruošta jautiena atsargiai sukama į drobelę ar celofaną, aprišama specialiu kaproniniu siūlu ir verdama 2 val. Išviręs vyniotinis paslegiamas, atšaldomas,

celofanas nuimamas ir vyniotinis supjaustomas griežinėliais.

KEPTA ŽASIS SU OBUOLIAIS

Žasis, 10 obuolių, truputis druskos, petražolių lapelių, kmynų.

Išvalyta žasis įtrinama druska,

kmynais, surišama, dedama į keptuvą, užpilama puse stiklinės vandens ar sultinio ir kepama palaistant 2 val. Paukščiui suminkštėjus, aplink jį sudedami nuplauti, nusausinti obuoliai. Iškepta ir atvėsusi žasis supjaustoma, aplinkui sudedami obuoliai. Puošiama žalumynais.

MEDZIOTOJŲ KEPSNYS

800 g kiaulienos, 1,5 šaukšto riebalų, 1 šaukštelis sviesto, truputis druskos, kiaušinis, šaukštas džiovintų žiurkėlių.

Įdarui 150 g kiaulienos, 4 svogūnai, šaukštelis riebalų, truputis pipirų, druskos.

Kiauliena gerai išmušama, pasūdoma. Įdarui malta kiauliena sumaišoma su kepta svogūnais ir pagardi-

nama prieskoniais su druska. Ant mėsos dedamas įdaras, kepsniui suteikiama apvali forma, jis pavilgomas plakame kiaušinyje, pavoliojamas džiovintuose ir kepamas riebaluose. Į stalą paduodamas užpildas sviestu. Garnyras — virtos bulvės, rauginti agurkai.

KAIMIŠKAS PJAUSNYS

800 g kiaulienos nugarinės, 2 kiaušiniai, 1,5 stiklinės miltų, 3 šaukštai riebalų, 2 šaukštai tirpinto sviesto, truputis pipirų, druskos.

Išėmus kaulus, kiauliena supjaustoma, išmušama, apibarstoma prieskoniais, pavoliojama kiaušinių, vandens ir miltų plakinyje ir iškepama riebaluose. Tiekama užpilta sviestu su virtomis bulvėmis, morkomis, šviežiais ar raugintais agurkais, pomidorais.

SAUSAINIAI „EŽIUKAI“

5 kietai virti kiaušinių tryniai, 200 g sviesto, 3 šaukštai grietinės, 2 stiklinės miltų.

LIUKRAS: 6—7 šaukštai pieno, 50 g sviesto, stiklinė cukraus, 2 šaukštai kakavos miltelių, 2 pakeliai vaflių.

Kiaušinių trynius ištrinti su sviestu, sudėti likusius produktus, išmaišyti. Iš paruoštos tešlos formuoti apvalius sausainėlius ir kepti.

Iškepti sausainėliai ataušė liukruojami. Liukruvi skirti produktai sudedami į indą ir verdami 3 minutes. Ataušiname ir sausainius padažome liukre, po to voliojame susmulkintuose vafliuose.

DREBUČIŲ TORTAS SU VARSKE

Pirmas sluoksnis. 25 g želatinos išbrinkiname, sumaišome su 1 litru svarainių sulčių ir supilame į formą. Kai drebučiai ima stingti, įdedame svarainių skiltelių.

Antras sluoksnis. Į 500 g varškės įtarkuojame 2 obuolius, įberiamė 3 šaukštus cukraus, jeigu turime, įdedame susmulkintų riešutų.

Trečias sluoksnis. 25 g želatinos išbrinkiname, sumaišome su 1 litru slyvų kompoto ir atšaldome. Perpjaustas slyvas išdėliojame ant varškės sluoksnio. Užpilame jau pradedančių stingti skysčiu.

L. VESECKIENE

PASIDALINKIME SU MAŽIAU TURINČIU

Lietuvos gailėstingumo ir sveikatos fondo valdybos ir Respublikinės moterų draugijos prezidiumai nuo šių metų balandžio 1 d. paskelbė velykinę labdarą.

Balandžio 13—14 d. d. 12—18 val. Radviliškyje, Gedimino 8, (žemdirbių profsąjungos patalpose) laukiame Jūsų. Priimsime rūbus, patalynę, avalynę, kitus reikmenis.

Balandžio 15 d. nuo 12 val. surinktus daiktus išdalinsime seneliams, daugiavaikėms šeimoms. Ateikite.

LMD RAJONO TARYBA

Nuoširdžiai užjaučiame

Nijolę KUNKULEVICIENĘ

ir jos artimuosius dėl mylimos mamytės mirties.

A. ir J. Česnulevičiai

Leidėjas — Lietuvos Moterų Draugijos Radviliškio rajono tarybos įmonė „Radvilaitė“. SL 1193. Tiražas 500 egz.

Redaktorė
A. CESNULEVICIENE

Spauda — iškilioji, apimtis 0,5 sp. lanko. Rinko ir spausdinio Radviliškio valst. spaustuvė. Užsakymo Nr. 536.